

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia XXXVII. Et dicebat: Cui adsimilabimus regnum Dei: aut qua collatione conferemus illud? Est sicut granum sinapis, quod cùm seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus quæ sunt in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

professione sese fortissimos praebeant, qui prius vix prima rudimenta attingisse videbantur. Quod in Iohanne & Nicodemoe cernitur, qui omnibus discipulis turpiter dilapsis, sibi Christum honorifice sepe laudant. Nec enim fieri potest, ut Dei verbum omni fructu in uniuersum careat, & certum est Dei spiritum spirare ubi ipse voluerit, nec nobis semper omnium animos cognoscere esse, quos ille vera Dei cognitione affluat.

Secundo admonet locus hic, non statim abijciendos esse eos, qui in fide adhuc infirmiores atq; imperfiliore sunt. Cogitemus fidem sua incrementa habere, & lacte fouendos esse eos, qui ad virilem aetate in Christo nondum progressi sunt, quod Paulus se in Corinthijs obseruasse testatur, & ut idem in omnibus alijs obseruemus, diligenter admonet. Nec enim conuenit, ut ipso Christo seuiore simus, qui laborantes ad se inuitat, arundinem quassatam non conterit, nec linum fumigans extinguit. Haec tamen de infirmis in fide, non aperiis verbi hostibus & impijs hypocritis dicta sunt, cum quibus & prophetas olim, & ipsum Christum atq; Apostolos duriter admodum egisse legimus.

Tertio docemur fidelium esse, ut maiores quotidie progressus faciant. Ne enim infirmos non abijciat Deus, ita nos perpetuo infirmos manere non vult, sed inanes progredi, ut nec segetes in herba subiacere, sed ad maturitatem ordinarijs incrementis contendere videmus. Non ergo ipsi patrocinatur locus hic, qui socordiam suam infirmitatis nomine excusant. Interim multo magis eos arguit, qui postquam aliquo vsq; progressi sunt, postea relabuntur & deteriores fiunt, quod olim Galatas in fide causa fecisse Paulus queritur, & quod hodie non pauci faciunt, qui cum ex Dei beneficio ecclesiae bene reformatas habeant, ei respub. Iuas sanctis legibus probe confirmant, tandem securi, adeoq; Evangelicae doctrinae periti, & elum omnem paulatim remittunt, & tandem Euangelij ac fidei professione ad carnis licentia abutuntur, non sine magno doctrinae syncerioris dedecore. Cogitemus ergo, nos quoad in hac carne viuimus, metam perfectionis nunquam assequi posse, & proinde nobis semper vitare esse tendendum. ut cum Paulo cursum consummemus, & tandem caelestis gloriae coronam apprehendamus. Vide Phil. 3. 2. Tim. 4.

Restat vltima parabole pars, qua electis, in quibus verbi fructus maturuit, apud Deum praemia reposita esse docet. Vt enim seges, ubi varijs tempestatum vicibus superatis ad maturitatem peruenit, salte rescata in horreum colligitur: Ita Deus messis tempus ab aeterno destinauit, quando in regni caelestis horrea colliget, ut illic cum Christo suo aeternum regnent, qui hinc illius auspicio militantes omnis generis pericula & tribulationes superarunt. Debet hoc semper nobis ob oculos versari, ne vel carnis socordia decipiamur, vel fidelium cruce, & impiorum momentanea felicitate offundamur. Certe enim discrimen fiet in illo die inter pium & impium, sicuti Baptista quoq; admonebat, quando pios quidem instar tritici colligendos, impios vero tanquam inanes paleas aeterno igne excendendos esse ait. Id ipsum consoletur nos, ut intrepidi quocumq; aduersa sustineamus. Tunc enim recedent lacrimae & gemitus, & lachrymam omnem a suorum oculis absterget Deus, qui omnibus exempli malis instar Solis fulgebunt. Haec spe olim confirmari sancti, omnes cruciatibus & periculis metus superarunt. Eadem ergo tum nos ipsos tum alios confirmemus, ut illorum exempla secuti, quotidianos in Verbo Dei progressus faciamus, ut nouissimus ille uniuersalis messis dies nobis laetus illuceat, & in Dei conspectu bonis caelestibus satiemur cum Christo Iesu domino nostro: cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Infirmi non statim abijciendi sunt. 1. Cor. 3. 9. Rom. 14. Matth. 11. 12. Luc. 4. 2.

Fidelium est, maiores quotidie progressus facere.

III. Fructus uerbi messis sequitur.

Matth. 3.

Apoc. 21. Matth. 13. Job. 19. 1. Thess. 4.

Et dicebat: Cui adsimilabimus regnum Dei? aut qua collatione conferemus illud: Est sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus quae sunt in terra: ac cum seminatum fuerit, exurgit, & euadit maius omnibus oleribus, & profert ramos magnos, ita ut possint sub umbra eius aues caeli nidificare. Et talibus multis parabolis loquebatur eis sermonem, prout poterant audire: sine parabola autem non loquebatur eis, seorsim uero discipulis suis exponebat omnia.

Argumentum
& usus præ-
sentis loci.

Christus Iesus, Dominus & saluator noster, toto hoc capite cum primis hoc agit, ut doceret
quæ sit ratio doctrine Euangelicæ, per quam nobis regni celorum mysteria Deus speret
communicare solet. Hanc uerò omnem parabolis aliquot illustrat, quarum omnium hic præcipue
est. Et de Euangelij uerbo rectè iudicare, & illud ita amplecti discamus, ut dignos in nobis fructus
ferat, neque ijs offendamur, quæ circa illud præter expectationem accidunt, & interdum huma-
næ rationi omnino aduersantur. Et huc quidem præsens hæc imprimis referri debet. Docuit enim
Euangelium nunquam frustra prædicari, sed inlar secundissimi seminis admirabilis operatione
ritus sancti in hominum animis germinare & fructu facere. Atqui ea tunc temporis erat tamquam
Christi tum Euangelij conditio, ut nemo tale quid sperare posset, et haud dubie multi offendamur,
cum discipulos illius paucos & infima sortis homines, hostes uerò eiusdem multos, ad hæc potentes
mos & summa auctoritate præditos esse uiderent, quorum consilij atq; uiribus regnum Christi-
limè opprimi & extingui posse uidebatur. Docet ergo de illius propagatione non ex præsentia
tione iudicandum, sed Dei consilium & veteres promissiones penitus inspicendas esse, ut non
intellecturi sint, Euangelium præter omnem expectationem felicissimo successu ita progressum, ut
tra paucos annos uniuersum orbem repleat: quod mox uiuentibus ad huc plerumq; apostolis factum
Lucas in Actis, & Paulus non uno loco testatur. Interim hæc ipsa nostra etiam in futurum
solationi seruiunt. Perpetua enim est hæc Euangelij conditio, & similem illius efficaciam omnibus
culis mundus experietur, ut huic sese opponat. Sed præstat ipsam parabolam inspicere.

ROM. 10. 15.
Colof. 1.

Euangelium
grano sinapis
confertur.

Proponit hanc cum interrogazione, & quasi dubius ait: Cui ad similibus regnum Dei
qua collatione conferemus illud? Ita uerò attentos reddit, & eam esse docet Euangelij
conditionem, ut licet humanam rationem procul excedat, in illius tamen inuestigatione diligenti-
nes uersari debeant. Et mox illud grano sinapis confert, ubi licet duo tantum attingat: paratum
rum seminis speciem, & oleris quod inde enascitur magnitudinem; nobis tamen tota illius natura
quæcumq; ad hanc spectant, diligentius et quasi per partes executienda erunt, eò quod illa omnia
Euangelij effectus & proprietatibus pulchre conueniunt.

Sinapis natura
& effectus.

Sinapis granum perquam exiguum & in speciem uilissimum esse, notius est, quam ut miris
ceri debeat. Idem uero natura calidum & siccum est, & propterea acre admodum, quod facit
periturum qui illud digitis uel dentibus conterunt. In medicina purgandi vim habet, caput a phleg-
matis redundantia liberat, & scorpionum atq; serpentum uenenatis ictibus medetur. Ad uero
ter prouenit, ut si semel in hortis locum habeat, ipsum sibi & semen & sationem subministrat, ut
dem ramos in altum longè lateq; extendat, qui auium quoq; nidis sustinendis sufficiunt.

Euangelium ui-
le et contem-
ptum habetur.
1. Cor. 1. & 2.

Hæc si cum Euangelio conferas, illius naturam & conditionem uirificè exprimit. In primis
nihil illo uilius & contemptius est. Nam quo ad argumentum, nihil præter Christum erant
prædicat, Iudæis quidem offendiculum, Græcis uerò et humane sapientiæ uentorumq; iudicium.
Dicendi genere uirtutis simplici & humili, non sublimi aut per suasorij humane sapientiæ
phalerato. Ministros siue præcones habet non abiectos modo, uerum etiam omnium odij expor-
adeoq; totius mundi xabâ p. Et prædicationem illius, inlar indiuulsi comitis: ut non tunc
minis eos beatos dicat, qui illo non offenduntur. Quod si uerò Euangelij effectus inspicias, admi-
biles planè & stupendos uidebis. Primò enim calidum & acre est, quod mox sentium, qui illud
genier tractant, & assiduo usu atq; meditatione quasi terunt. Mox enim animos & medullas
trat, quo nomine alibi sali & gladio confertur. Ita uerò fit, ut pij nouo & insolito Dei amore &
ardenti inflammari, celestis gratiæ fontes siciant, & dies noctesq; de prouehenda Dei gloria &
torum salute cogitent. Impij uerò, quia se argui nolunt, ira accensi & exasperati ferociter, & uer-
bum istud extinctum uolunt. Exempla huius generis passim scriptura proponit, quæ diligenter
crebro in mentem reuocari debent, ne illorum iudicia audiamus, qui Euangelium uia prædicari
existimant, ut illius prædicationem nemo indignus aut molestus ferat. Quod perinde est, ac si
igni lucendi & uendi vim subducere coneris, aut sinapi grano naturam acorem eripere. Et quod
isti hodie à ministris exigunt, nullus unquam prophetarum siue Apostolorum, imò ne ipse quidem
Christus, perfectissimum lenitatis & mansuetudinis exemplum, præstare potuit. Sed saltem in

Matth. 5.

1. Cor. 4.
2. Tim. 3.
Matth. 11.
1. Calidum &
acre.
Matth. 5.
Heb. 6.
Ioan. 3.
Apoc. 11.

non habere cupimus, cuius non alius usus est, quam ut in sterquilinum coniectus, hominum pedibus concalcetur. Præterea purgandi vim mirificam habet Evangelij verbum. Nam & hominis intellectum à falsæ sapientiæ nebulis liberat, & superfluas carnis cupiditates eijcit, mentem denique rectam illustrat, & veteris serpentis morsum curat, dum Christum proponit, qui instar anei serpentis sem, in cruce suspensus peccatum omne expiavit, ne illius reatus nobis posthac imputari queat, si ipsam amplectamur, qui nobis à Deo iusticia factus est. Ut verò sinapi mira fecunditate seipsum propagat, & ramos longè lateq; diffundit; Ita Evangelium, si semel admissum fuerit, ipsum sibi quoad nona semina subministrat, nec angusto aliquo loco contineri potest, sed largissime extenditur, eo usq; orbem perneat. Quod ut olim Apostolorum tempore factum est (sicuti initio diximus) ita concepti idem omnibus seculis factum legimus, & hodie ubiq; terrarum fieri videmus, frustra renitentibus omnibus ijs, qui Christi cognitionem omnino extirpant velent. Vbi nobis singularis Dei providentia agnoscenda est, qui novissimo seculo typographicam artem monstravit, cuius beneficio Evangelij doctrina apud eos quos propagari potest, qui vivam vocem & ministros verbi admittent volunt. Et sicuti sinapi inter olera maximum censetur; Ita inter omnia doctrinæ genera, siue autem scilicet, siue propagandi felicitatem, siue temporis diuturnitatem, siue argumenti præstantiam, siue tradendi facilitatem spectes, nullum Evangelio maius & excellentius est. Huius enim semina præcipua ipse Deus in paradiso iecit, quando serpentis caput per mulieris semen aliquando conculecandam fore promissit; eiusdem verò doctrinam, quæ totam nostræ salutis rationem continet, postea omni seculis inter medias persecutiones in hunc usq; diem conservavit, & iuxta Christi promissionem tradendi modus brevitate & perspicuitate incomparabili commendatur, quam etiam pueri capiunt, & quæ simul varietate sua omne fastidium facile tollat, si simul ad illam animam appuleris. Frustra igitur philosophiam gentium & artes alias nobis obijciant homines huius seculo addicti, quando omnia ista, quæ sapientiæ titulo sese venditant, vix vitæ & infelicis solium aut sterile aëna censerentur, si cum hoc nobilissimo & præstantissimo Evangelicæ doctrinæ arbutu conferantur, quod suos sectatores in cælum usque euehit. Porro non officiat præterendum fuerit, quod sinapi hoc potissimum nomine commendat, quod in illius ramis nec nidulatur. Ita enim præcipuum Evangelij fructum exprimit, qui duobus membris comprehenditur. Primo enim, quia fidem in Christum docet, per illam nos huic adducit, & ecclesiæ Christi membra facit, in qua miseris nos, qui inter opiniones diversas & varias carnis cupiditates, instar animæ, dubij & instabiles vagabamur, nidos certos & stabilem sedem collocare possumus: iuxta illud Davidis, qui ecclesiæ felicitatem celebrans, inter alia ait: Etiam passer invenit sibi domicilium, & hirundo nidum ubi reponat pullos suos, &c. Deinde, cum in Christo vnus & eiusdem corporis membra faciat, charitatis mutue vinculo ita constringit, ut ad quævis officia erga fratres propensi sint, quicunq; semen hoc salutiferum animis suis verè exceperunt. Nec enim eos negligere possunt, quos à Christo tanti fieri norunt, ut illos proprii sanguinis pretio redimere, & communis salutis vinculo confociare voluerit. Vide 1. Cor. 12. Ephes. 4. &c.

Ceterum ut ista Evangelij effectus & admirabilem illius dignitatem commendant, nosq; ad usum suum ryanorum efficiam libidinem præmuniunt: Ita simul officij admonent, & quid eos facere conveniat docent, qui Evangelici haberi volunt: Nimirum ut sinapi semen moribus & totius vitæ conversatione referant. Primum ergo humiliter de semetipsis sentiant, nec externo splendore & fastu, aut inani humana sapientiæ ostentatione sese vendicent. Nec enim eos efferrè & superbiere conuenit, qui Christum profitentur, qui serui formam assumpsit. Interim in humilitate sua Evangelij propria & effecta exerant. Caleant, inquam, zelo & amore Dei, ne tepidi cū Laodicensibus euomantur, quos in Apocalypsi sua Christus hoc nomine accusat, quod nec calidi sint nec frigidi. Simul verò acrimoniam Evangelici salis sapiant, quo dicta simul & facta sua omnia condiant. Adhæc purgationis & ablationis sue in Christo memores, curent ne venenum peccati denuò illis inspiret, vetus ille serpens, sed libertatem suam strenuè tueantur, & iuxta Christi traditionem pedes assidue abluant. Cum primis verò cælestis regni studio inflammati, ramos suos extendant, ut quantum in ipsis est, Evangelij cognitio ad alios quoq; propagetur, ne talentum suum defodisse videantur; & beneficentiam colant tum erga omnes homines, tum erga domesticos fidei, ut ijs penes ipsos locus sit, quos propter Christi

2. Purgandi vim habet.
 Ioan. 3.
 Numeri 21.
 1. Corint. 1.
 3. Fecundum est.
 4. Evangelium omnes alias doctrinas excellit.
 Genes. 3.
 Matth. 23.
 Marci 13.
 5. Nidos præbet in ecclesiâ, & hospitalitatem docet.
 Psal. 84.

Que sint uerè euangelicorum officia.
 Phil. 2.
 Apoc. 3.
 Colos. 4.
 Ioan. 13.
 Matth. 23.
 Galat. 6.

si confessionem impiorum rabies suis sedibus eicit. Hac olim veteris ecclesie, que ex semine isto re renata fuit, studia erant, que si hodie requiras, aut nulla, aut fucata reperies, ut interim de malis illis hortulanis nihil dicam, qui ramos istos subinde detruunt, & cori in hoc incumbunt, ut Evangelicæ doctrina libertas cancellis quibusdam includatur, & interim sub illius prætextu priuati commodum querunt. Sunt illi mali & perfidi coloni, quos iusto suo iudicio (ut olim Iudæorum auti stites) Dominus male perdet. Vide Mathe. 21. cap.

Christus parabolis usus est. Matth. 13.

Vide supra Homil. 35.

Sed ad Euangelistæ verba redeamus, qui hunc locum concludens ait: Et talibus multis parabolis loquebatur eis sermonem, &c. Mattheus certe præter hasce, quas nos ter recenseat, & ceteras quoque parabolam habet, fermenti item, verriculi, chefauri & margarite. Ita verò Christum loquentem ait, prout audire poterant. At qui supra parabolis usum dixit, ne ab illis intelligeretur. Sed facile ista conciliari possunt. Fuerunt enim illi duo auditorum genera. Alij palam impij et reprobi, quorum ipsi propria malitia animos suos indurarent, indigni erant, quibus regni Dei mysteria manifestarentur. Alij verò ex electorum numero quidem erant, sed teneriores adhuc & simpliciores, quam ut mysteria tam sublimia percipere possent. Ut ergo priores illi excæcari merebantur, ut dignas suas penitentia: penas darent: Ita alteris simplex & rude docendi genus conueniebat, per quod eorum gradum tribusdam ad pleniorum regni Dei cognitionem ascenderent, & eorum subinde admonerentur, que ad salutem suam faciebant. Ideo discipulis suis priuati omnia illa exposuisse dicitur, que publicè per parabolam docebat. Hic verò excimiam Dei bonitatem agnoscere docet, qui salutis doctrinam ad ipsius mundi exordio miseris mortalibus reuelauit, & omnibus seculis eo docendi genere esse usus, quibus quàm maximè conueniebat. Eandem bonitatem ipsi etiam hodie experimur, quando ad nos uisus est Euangelij cognitio, ut pueri & senes, uiri & femina, docti & indocti, nobiles & ignobiles, denique cædones, nautæ, aurigæ, & si quod hominum genus uilius est, de illo disputare, & se conuenienter erudire possint. Agnoscamus ergo hanc Dei gratiam, & uerbi semen ita excipiamus, ut salutaris incrementis indies progressi, tandem celestis regni heredes efficiamur cum Christo Iesu Domino nostro, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

H O M I L I A XXXVIII.

Et ait illis in die illo, cum ad uesperauisset: Transeamus in ulteriorem ripam. Et dimissa turba adsumunt eum, ita ut erat in nauis. Sed & alie nauiculæ erant cum illo. Et oritur procella uenti magna, & fluctus iruebât in nauim, ita ut illa iam impleteretur. Et erat ipse in puppi super ceruical dormiens. Et excitat eum, dicensq; illi: Præceptor, non est tibi curæ quòd perimus? Et excitatus increpauit uentum, dixitq; mari: Sile, obmutesce. Et conquieuit uentus, factaq; est tranquillitas magna. Et dixit illis: Quid timidi estis adeò? Qui sit, quòd non habeatis fiduciam? Et affecti sunt timore magno, dicebantq; inter se: Quis nam hic est, quòd & uentus & mare obediunt ei?

Argumentum ex usus præsentis loci.

Quod in doctrina sua passim urget Dominus noster Iesus Christus, illud ipsum hoc Capite perspicuum inculcat: nimirum, ut de Euangelio suo rectè iudicemus, & illud ita audiamus, ut dignos in nobis fructus ferat. At quia hic multa nobis obstant, utpote ingenij carnis affectus, mendaci exemplum, & imprimis persecutiones, que Euangelij prædicationem semper comitari solent: Idcirco omnibus istis diligenter egit, & nuper ostendit, nihil obstiturum, quò minus Euangelij doctrinam, ut star grani sinapis, ex uilissimis principijs in immensum crescat, & omnia longè lateq; occupet. At quia carni admodum difficile est, in aduersis spem firmam & inconcussam retinere, illud ipsum uisus est re ipsa & euidenti exemplo docet. Nam discipulos & sectatores suos graui periculo obijcit, quo tamè eosdem mox diuina sua potentia liberat. Nobis uerò historia hæc in hunc usum præcipue seruit, ut intelligamus, quid nobis expectandum sit, si Christo coniungi uelimus, quid item nos periculis uariis que urgentibus facere conueniat, & quàm præsens sit nobis in Christo salutis profectum.